

vahvistavat oppilaiden laaja-alaista osaamista ja tekevät näkyväksi koulun kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Opintokäynnit ja leirikoulut puolestaan tarjoavat mahdollisuuksia oppimisympäristön laajentamiseen ja oppimiseen autenttisissa tilanteissa sekä yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Opetuksen järjestäjällä on paljon harkintavaltaa sen suhteen, miten koulupäivä jaetaan opetusjaksoihin ja välitunteihin, mitä muuta toimintaa koulupäiviin sisältyy ja millaisia toimintamuotoja käytetään. Ratkaisut muokkaavat koulun toimintakulttuuria. Niitä tehtäessä otetaan huomioon perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämisen periaatteet.

Koulumatkat ja koulukuljetukset

Oppilaita kannustetaan kulkemaan koulumatkat terveyttä ja kuntoa edistävällä tavalla. Heitä opastetaan sekä itsenäisesti että koulukuljetuksin liikuttaessa huolehtimaan omasta ja muiden turvallisuudesta ja käyttäytymään matkaa tehdessään hyvin.

Koulukuljetuksen odotusaikojen valvonnasta ja ohjatusta toiminnasta sekä matkojen aikaisesta turvallisuudesta huolehditaan sopimalla menettelytavoista ja vastuuhenkilöistä. Niistä sekä kuljetusjärjestelyistä tiedotetaan oppilaille ja huoltajille. Koulun tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta, koulumatkalla tapahtuneesta kiusaamisesta, väkivallasta tai häirinnästä tekoihin syyllistyneiden sekä niiden kohteina olleiden oppilaiden huoltajille ja tarvittaessa tukea huoltajia asian selvittämisessä.

5.6. Paikallisesti päätettävät asiat

Koulutyön käytännön järjestämisestä päätettäessä kiinnitetään huomiota siihen, että ratkaisut tukevat kasvatuksen ja opetuksen tavoitteiden saavuttamista ja edistävät perusopetuksen yhtenäisyyttä rakentavaa toimintakulttuuria. Kaikkien tässä käsiteltävien asioiden osalta koulukohtaiset ratkaisut, työn- ja vastuunjako sekä muu käytännön toteutus täsmennetään koulukohtaisessa opetussuunnitelmassa ja/tai lukuvuosisuunnitelmassa opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti.

Yhteinen vastuu koulupäivästä sekä yhteistyö

Opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa

- mitkä ovat keskeiset tavoitteet ja toimintatavat hyvän ja turvallisen koulupäivän luomiseksi ja yhteistyön järjestämiseksi
- miten yhteistyö kunnan/koulun sisällä sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa organisoidaan ja miten sitä seurataan ja kehitetään, erityisesti
 - miten huolehditaan oppilaiden osallisuuden toteutumisesta
 - mitkä ovat kodin ja koulun yhteistyön keskeiset tavoitteet ja järjestämiskäytännöt.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Opetuksen järjestäjä vastaa kasvatuskeskusteluja ja kurinpidollisia keinoja koskevan suunnitelman laatimisesta. Suunnitelma voi olla osa paikallista opetussuunnitelmaa tai erillinen suunnitelma, jolloin siitä tulee mainita opetussuunnitelmassa. Suunnitelmassa päätetään ja kuvataan

- millaisissa tapauksissa kasvatuskeskustelua käytetään ja mitkä ovat keskustelujen toteuttamisen käytänteet
- mitkä ovat lainsäädäntöä tarkentavat ja täydentävät menettelytavat rike-, vilppi- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämisvastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt
- mitkä ovat vastuut ja toimintatavat opetuksen epäämistä koskevissa tilanteissa:
 - oppilaalle laadittava henkilökohtainen suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta opetukseen osallistumisen epäämisen aikana

ja turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi: suunnitelman kirjaamisen, toteuttamisen ja seurannan vastuut.

- oppilaan ja hänen huoltajansa osallisuus em. suunnitelman laatimisessa
- oppilaan mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa opetuksesta epäämisen aikana
- oppilaalle järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen
- oppilaan valvonta seuraavien toimenpiteiden jälkeen:
 - oppilaan poistaminen luokkahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta tai
 - kun oppilaan opetukseen osallistuminen on evätty jäljellä olevan ja sitä seuraavan työpäivän ajaksi
- yhteistyö koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa
- miten hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen varmistetaan kurinpidollisia keinoja käytettäessä
- miten huolehditaan henkilökunnan perehdyttämisestä ja osaamisen varmistamisesta kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä
- miten suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpidollisista keinoista tiedotetaan eri tahoille
- mitkä ovat menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Mikäli etäyhteyksiä hyödyntävää opetusta käytetään, opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa

- minkä asioiden opetuksessa ja opiskelussa etäyhteyksiä hyödynnetään
- mitkä ovat etäyhteyksien opetuskäyttöä ohjaavat tavoitteet, opetuksen järjestämisen käytännöt ja yhteiset toimintatavat sekä eri toimijoiden vastuut.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

Koko koulun tai yksittäisen oppilasryhmän opiskellessa vuosiluokkiin sitomattomasti, opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa opetuksen tavoitteet ja sisällöt opintokokonaisuuksittain sekä vuosiluokkiin sitomatonta opetusta koskevan päätöksenteon periaatteet yksittäisen oppilaan kohdalla sekä oppilaalle laadittavan opinto-ohjelman rakenteen ja sen laatimisen periaatteet.

Yksittäisen oppilaan opiskellessa vuosiluokkiin sitomattomasti oman opinto-ohjelmansa mukaan opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa vuosiluokkiin sitomatonta opetusta koskevan päätöksenteon periaatteet yksittäisen oppilaan kohdalla sekä oppilaalle laadittavan opinto-ohjelman rakenteen ja sen laatimisen periaatteet.

Yhdysluokkaopetus

Opetussuunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon, että se soveltuu myös yhdysluokkaopetukseen ja pienille kouluille. Toinen vaihtoehto on sisällyttää opetussuunnitelmaan pienten koulujen opetuksen ja yhdysluokkaopetuksen järjestelyjä koskeva osio. Mikäli opetus järjestetään yhdysluokissa, tulee opetuksen järjestäjän päättää ja kuvata opetussuunnitelmassa

- miten yhdysluokkaopetus järjestetään ja mitkä ovat siinä noudatettavat keskeiset toimintatavat
- miten eri oppiaineiden vuosiviikkotunnit jaetaan vuosiluokille valtioneuvoston asetuksen määrittelemien nivelvaiheiden mukaisesti tai miten oppimäärä jaetaan opintokokonaisuuksiin, jos käytetään vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua.

Joustava perusopetus

Mikäli opetuksen järjestäjä tarjoaa joustavan perusopetuksen toimintaa, opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa

- miten joustava perusopetus järjestetään ja mitkä ovat siinä noudatettavat keskeiset toimintatavat
- mitkä ovat oppilasvalinnan perusteet ja miten valinta käytännössä toteutetaan
- miten muissa oppilaitoksissa, työpaikalla tai muualla koulun ulkopuolella tapahtuva opiskelu järjestetään ja miten oppilaiden opiskelua tällöin ohjataan, seurataan ja arvioidaan
- miten eri toimijoiden yhteistyö, vastuut ja työnjako järjestetään.

Oppilaan oppimissuunnitelman tai henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman laadintaa koskevat määräykset sisältyvät kohtaan Oppimisen ja koulunkäynnin tuki.

Opetus erityisissä tilanteissa

Erityisissä tilanteissa annettavan opetuksen mahdollisuus on syytä kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan. Erityisesti sairaalassa annettavan opetuksen osalta opetussuunnitelmassa kuvataan, miten yhteistyö ja oppilaan tukeminen hoidetaan oppilaan siirtyessä omasta koulustaan sairaalaopetukseen ja palatessa jälleen omaan kouluun. Yhteistyön ja tuen kysymykset ovat tärkeitä myös muissa tilanteissa.

Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Opetuksen järjestäjä päättää opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevan muun toiminnan linjauksista ja tähän liittyvästä yhteistyöstä kotien sekä muiden sidosryhmien kanssa sekä oppilaiden osallistumisesta suunnitteluun.

Opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa

- mitkä ovat mahdollisesti tarjottavan kerhotoiminnan, koulukirjastotoiminnan sekä muun opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukevan toiminnan tavoitteet ja järjestämiskäytännöt sekä yhteydet mahdollisesti tarjottavaan aamu- ja iltapäivätoimintaan
- mitkä ovat kouluruokailun toteuttamista ohjaavat periaatteet sekä ruoka-, terveys- ja tapakasvatukselliset ja kestävään elämäntapaan liittyvät tavoitteet
- miten oppilaiden ruokailuun liittyvät erityistarpeet otetaan huomioon
- miten koulumatkoista ja kuljetuksista sekä niihin liittyvistä toimintatavoista tiedotetaan oppilaille ja huoltajille.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjoavalla opetuksen järjestäjällä on velvollisuus laatia valtakunnallisten aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukainen paikallinen aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma.

5.6.1. Yhteinen vastuu koulupaivasta sekä yhteistyö

Tavoitteet

Tavoitteena on luoda kouluarki, jossa jokaisella oppilaalla on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallista käydä koulua ja keskittyä opiskeluun. Tavoitteen on, että oppilas tulee mielellään kouluun, tuntee olonsa turvallisiksi ja kokee oppimisen merkitykselliseksi. Tämän tavoitteen edistäminen kuuluu kaikille koulun aikuisille tehtävästä riippumatta. Turvallisuuden tunne on hyvin keskeinen sekä oppimisessa että oppilaan hyvinvoinnissa. Oppiminen edellyttää turvallisuuden tunnetta. Oppilaalla on mahdollisuus epäonnistua ilman häpeää ja annetut tehtävät eivät ole liian vaikeita. Ryhmän jäsenet kohtelevat hyvin toisiaan ja puhuvat ystävällisesti toisilleen. Oppilas voi luottaa opettajaan ja koulutovereihin, voi pyytää ja saa apua tarvittaessa. Oppilas tietää, miten hänen pitää toimia. Tavoitteena on, että jokainen oppilas ja henkilöstön jäsen toimii vastuullisena ja välittävänä kouluyhteisön jäsenenä.

Huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävä yhteistyö tukee tätä tavoitetta.

Toimintatavat

Yhdessä oppilaiden kanssa sovitut järjestyssäännöt edistävät koulussa työskentelevien oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuutta ja viihtyvyyttä. Säännöt ovat välttämättömiä koulun toiminnan ja työrauhan säilymisen vuoksi. Säännöt totuttavat oppilaita vastuuseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen.

Oppilaat tarvitsevat usein paljon harjoitusta sosiaalisten taitojen harjoittelussa. Systemaattinen ryhmäyttäminen erityisesti kouluvuoden alussa on tärkeää. Vetovastuu ryhmäyttämisestä oli oppilashuollon henkilöstöllä, jolloin opettajat saivat keskittyä havainnoimaan uusia oppilaitaan ja arvioimaan mahdollista tuen tarvetta jatkossa. Ryhmäyttämistä toteutetaan käytännössä leikkien avulla. Sosiaalisten taitojen harjoittelun merkitys on suuri yksittäisen oppilaan minäkuvan rakentumiselle, ystävyys-suhteiden solmimiselle ja ryhmähengen vahvistamiselle.

Koulukiusaamista voidaan myös ehkäistä näillä menetelmillä. Kiusaamisen vastustaminen näkyy arjessa monin tavoin. Opettajat ja koulukuraattorit pitävät oppilaille kiusaamisen ehkäisemiseen liittyviä tunteja tai keskustelutuokioita. Kouluissamme vastustetaan kiusaamista ja kiusaamiseen puututaan heti kiusaamiseen puuttumisen malloin mukaisesti, kun sitä havaitaan tai henkilökunnalle siitä kerrotaan. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn pyritään ryhmäyttämällä lapsia niin, että jokainen tuntee kuuluvansa joukkoon ja on valmis toimimaan yhteiseksi hyväksi. Tarpeen vaatiessa lapset ovat valmiita puolustamaan itseään ja toisiaan.

Luokanyhteishenkeä ja sosiaalisia taitoja pyritään myös edistämään ryhmäyttämistehtävien avulla. Hyvä ilmapiiri ja ryhmähenki varmistavat hyvän ja turvallisen koulupäivän. Koulussa/luokassa pyritään avoimeen ja hyväksyvään ilmapiiriin, toisia kunnioittavaan asenteeseen ja yhdessä tekemiseen ja onnistumisen elämyksiin. Oppilaalla on mahdollisuus epäonnistua ilman häpeää ja annetut tehtävät eivät ole liian vaikeita. Turvallisuuden tunne on hyvin keskeinen sekä oppimisessa että oppilaan hyvinvoinnissa. Opetustilanteissa kiinnitetään huomiota työrauhan sekä turvalliseen ja kannustavaan työympäristöön.

Palautteen antamisen yleisinä periaatteina ovat kiittäminen, kannustaminen ja rohkaiseminen. Palautteen tulee olla aitoa ja rehellistä ja se kohdistuu toimintaan, ei oppilaan tai henkilökunnan jäsenen persoonaan.

Kodin tuki hyvän ja turvallisen koulupäivän onnistumisessa on tärkeää. Kun oppilaan perusasiat kuten ravinto, lepo, rajat, rakkaus ja liikunta ovat kunnossa, oppilaan on helpompi keskittyä oppimiseen ja koulupäivään.

Riittävä välituntivalvonta lisää turvallisuutta. Koulu toteuttaa kurinpitoa perusopetuslain mukaisesti. Opetusta häiritsevälle, muuten koulun järjestystä rikkovalle tai vilpillisesti menettelleelle oppilaalle voidaan määrätä perusopetuslaissa tarkoitetuilla tavoilla kasvatustieteelliset tai jälki-istunto.

Hyvinvoivan koulun oppilailla on vaikutusmahdollisuuksia. Oppilaat pystyvät vaikuttamaan koulun ja oppilaiden yhteisiin asioihin mm. oppilaskunnan kautta. Lisäksi oppilaat pääsevät vaikuttamaan opetuksen ja opetussisältöjen suunnitteluun omilla luokissaan.

Toimivat oppilashuollon palvelut ovat osa hyvää ja turvallista koulupäivää. Laitilan kaupungin oppilashuoltosuunnitelma ohjaa oppilashuollon työtä.

Muita hyvän ja turvallisen koulupäivän varmistuskeinoja ovat selkeä ohjeistus, välittäminen, ohjaajapalvelut, terveydenhoitajan, kuraattorin ja psykologin palvelut ja poistumis- ja sisällesuojautumisharjoitukset.

Yhteistyö

Kouluissamme toimii opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaavia oppilaitoskohtaisia opiskeluhoolloryhmiä eli hyvinvointiryhmiä. Hyvinvointiryhmän kokoontumisissa keskustellaan koulun, oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Hyvinvointiryhmässä on oppilaiden ja huoltajien edustajien lisäksi koulun henkilökuntaa ja tarpeen mukaan sosiaalitoimen, nuorisotoimen ja seurakunnan edustaja. Tämä työryhmä tekee ennaltaehkäisevää työtä koulutasolla ja käsittelee koulun yleisiä oppilashuollollisia asioita. Oppilaat ja oppilaiden huoltajat voivat tehdä aloitteita

oppilashuoltotyöryhmälle kouluyhteisön turvallisuutta koskeissa tai muissa huolestuttavissa asioissa.

Yhteistyön onnistumisen edellytyksenä on tiedottaminen sekä koulun että kodin suunnalta. Koulu tiedottaa huoltajia aktiivisesti toiminnastaan.

Tehostetun tuen oppilaiden huoltajien kanssa järjestetään oppimissuunnitelmapalaveri ja erityisen tuen oppilaiden huoltajien kanssa järjestetään HOJKS-palaveri vähintään kaksi kertaa lukuvuoden aikana.

Vanhempainyhdistysten toiminta on tärkeä osa kodin ja koulun yhteistyötä. Vanhempainyhdistyksestä osallistuu säännöllisesti yksi henkilö koulun hyvinvointiryhmän kokouksiin. Kodin ja koulun yhteistyön tarkoituksena on tukea kodin kasvatustyötä ja huolehtia yhdessä oppilaan koulunkäynnistä. Hyvän koulutyöskentelyn edellytyksenä on toimiva kasvatuskumppanuus kodin ja koulun välillä. Yhteistyöllä voidaan lisätä oppilaiden turvallisuutta sekä ehkäistä koulukiusaamista ja muita ongelmia. Yhteistyö tukee oppilaan kasvua ja oppimista myös ennaltaehkäisevästi.

Luokanopettaja tekee yhteistyötä huoltajien kanssa koko lukuvuoden ajan.

5.6.2. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Koulussa käytetään puuttumiskeinoja, kurinpidollisia menettelyitä ja kurinpitorangeistuksia. Kurinpidollisten keinojen käyttö alkaa aina oppilaan kuulemisella ja teon yksilöimisellä. Oppilaalla tulee olla mahdollisuus selittää toimintaansa ja antaa perustelut käytökselleen sekä oikaista mahdollinen väärinymmärrys. Oppilaan kuuleminen tehdään ennen kuin asiasta ilmoitetaan vanhemmille. Oppilashallinto-ohjelmaa käytetään pedagogisten ja kurinpidollisten merkintöjen kirjaamiseen koulun ohjeistamalla tavalla niin, että se tukee opetusta ja kasvatusta sekä koulun ja kodin välistä yhteistyötä.

Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Kasvatuskeskustelun tarkoituksena on vuorovaikutusta kehittämällä vähentää häiriökäyttäytymistä ja koulun sääntöjen rikkomista. Keskustelun avulla lisätään oppilaan vastuunottoa omasta käyttäytymisestä sekä autetaan häntä ymmärtämään tekojen seurauksia ja miettimään vaihtoehtoisia toimintatapoja. Kasvatuskeskustelun avulla vahvistetaan oppilaan osallisuutta hyvän ja turvallisen koulupäivän luomisessa sekä muistutetaan koulun arvojen noudattamisen merkityksestä kaikkien hyvinvoinnille.

Kasvatuskeskustelun avulla puututaan välittömästi oppilaan rikkomukseen, pohditaan rikkomuksen seuraamuksia ja autetaan oppilasta noudattamaan paremmin koulun sääntöjä. Keskustelun avulla vahvistetaan kasvatuskumppanuutta huoltajien kanssa. Kasvatuskeskusteluja käydään ensisijassa järjestyssääntöjen rikkomiseen liittyvissä tilanteissa esim.

- epäasiallinen kielenkäyttö ja muu epäasiallinen käyttäytyminen
- koulun järjestyssääntöjen rikkominen
- luvattomat poissaolot
- oppituntien häirintä
- oppimiseen liittyvien velvoitteiden esim. kotitehtävien laiminlyönti
- koulun alueelta poistuminen
- vilpillinen menettely
- oppilaiden tai koulun henkilökunnan epäkunnioittava/ihmisarvoa loukkaava kohtelu
- muu sääntöjen rikkominen

Kasvatuskeskustelua ei käydä vakavammissa rikkomuksissa kuten koulukiusaamiseen liittyvissä tapauksissa (henkinen tai fyysinen), toisen omaisuuteen kajoamisessa tai päihteiden käyttötilanteissa.

Kasvatuskeskusteluja käydään kaikilla vuosiluokilla oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella. Sen kesto voi olla enintään kaksi tuntia. Kasvatuskeskustelu toteutetaan ajankohtana, jolloin oppilaan ei tarvitse olla poissa opetuksesta. Kasvatuskeskustelun voi määrätä opettaja tai rehtori.

Kasvatuskeskustelua johtava opettaja ottaa rikkeen tapahduttua pääsääntöisesti samana päivänä asian esille oppilaan kanssa. Keskustelua käyvä opettaja ei välttämättä ole sama opettaja, joka on havainnut rikkomuksen. Kasvatuskeskustelu kirjataan soveltuvaan rekisteriin. Keskustelussa oppilas kertoo mitä hän on tehnyt, mistä rikkomus johtui sekä pohtii mikä tilanteessa meni väärin. Oppilaan kanssa keskustellaan ja sovitaan, mikä on oikea toimintamalli vastaavissa tilanteissa jatkossa. Lisäksi sovitaan mitä seuraa, jos rikkomus toistuu. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se 2 momentissa (POL 35 a §) esitetty huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

Oppilas voidaan määrätä soittamaan huoltajalle koulun puhelimesta ja kertomaan mitä koulussa ja kasvatuskeskustelussa on tapahtunut, jonka jälkeen opettaja lyhyesti keskustelee huoltajan kanssa. Jos huoltajaa ei tavoiteta, oppilas voidaan määrätä laatimaan selvitys asiassa, mikä toimitetaan samana päivänä kotiin vanhempien allekirjoitettavaksi.

Jalki-istunto

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Mikäli käytös on poikkeuksellisen epäasiallista tai kasvatuskeskustelu asiasta ei ole tuottanut tulosta, opettaja tai rehtori voi määrätä jälki-istunnon oppilaalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, jotka ovat kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istunto järjestetään ajankohtana, jolloin oppilas ei joudu olemaan poissa opetuksesta tai muusta opetussuunnitelman mukaisesta toiminnasta. Jälki-istunto järjestetään valvottuna ja sen kesto voi olla maksimissaan 2 tuntia. Jälki-istunto kirjataan soveltuvaan rekisteriin ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajalle.

Kotitehtävien laiminlyönti

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään. Mikäli tehtävien laiminlyönti on toistuvaa, opettaja kutsuu huoltajat henkilökohtaiseen tapaamiseen. Syyt kotitehtävien toistuvaan laiminlyöntiin selvitetään ja oppilaalle annetaan tarvittaessa tehostettua tukea sekä tarjotaan oppilashuollon tukitoimia. Kotitehtävien laiminlyönti kirjataan opettajan muistiinpanoihin siten, että kirjaukset ovat tilastoitavissa.

Vahingoittavat aineet ja esineet, haltuunotto-oikeus

Oppilas ei saa tuoda kouluun eikä pitää hallussaan päihteitä eikä turvallisuutta tai omaisuutta vahingoittavia esineitä. Tällaisia ovat mm. teräaseet sekä opetusta häiritsevät laitteet. Mikäli oppilaalla on hallussaan kielletty tai opetusta häiritsevä asia tai esine, opettajalla ja rehtorilla on oikeus ottaa esine haltuunsa. Oppilasta pyydetään luovuttamaan esine vapaaehtoisesti opettajalle säilytettäväksi. Jos oppilas ei kehotuksesta huolimatta anna kyseistä esinettä tai ainetta, opettajalla on oikeus poistaa oppilas luokasta tai vaarallisen esineen ollessa kyseessä käyttää välttämättömiä voimakeinoja.

Häirinnän on oltava tosiasiallista, pois ei voi ottaa mahdollisesti häirintää aiheuttavaa esinettä tai ainetta. Esineiden haltuun ottamisessa noudatetaan hienotunteisuutta ja kunnioitetaan henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä mahdollisimman pitkälle. Toimenpiteillä ei puututa oppilaan yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi.

Kun esine otetaan haltuun, siitä ilmoitetaan huoltajille henkilökohtaisella yhteydenotolla. Häirintään käytetty esine luovutetaan takaisin oppilaalle tai huoltajalle viimeistään työpäivän päättyessä. Huoltajalle luovutetaan alaikäiseltä pois otetut tupakkatuotteet ja alkoholi sekä tuotteet, joiden luovuttamisen ei arvioida olevan turvallista alaikäiselle. Mikäli kyseessä on laissa kielletty esine ja oppilaalla ei ole oikeutta pitää sitä hallussaan, esine luovutetaan poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle. Huumeet, aseet, amukset, kaasusumuttimet ja räjähteet luovutetaan poliisille välittömästi.

Ennen luovuttamista esineet ja aineet säilytetään oppilaan nimellä ja haltuunottopäivällä merkittynä. Vahingoittavan aineen tai esineen haltuunotosta tehdään erillinen selvitys ja toimenpide kirjataan Wilmaan, koulun rangaistuskirjaan tai muuhun soveltuvaan rekisteriin. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluttua haltuunotosta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineen tai aineen hävittäminen kirjataan.

Oppilaan tarkastaminen

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan tavarat, mikäli on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan sellainen kielletty tai vaarallinen esine, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisten turvallisuutta ja oppilas kieltäytyy pyynnöstä huolimatta sitä luovuttamasta. Tarkastusta ei saa tehdä ilman, että on perusteltu syy epäillä kielletyn aineen tai esineen hallussapitoa. Tarkastusoikeus koskee oppilaan mukana olevia tavaroita (mm. kassit ja penaalit) ja oppilaan hallinnassa olevia koulun säilytystiloja (mm. kaapit ja pulpetit). Myös oppilaan vaatteet voidaan tarkastaa päällisin puolin (taskut ja lompakot). Oppilaalle ja huoltajalle on ilmoitettava tarkastuksen syy ja sen perustelu. Suositeltavaa on olla yhteydessä huoltajaan ennen toimenpidettä, jos se on mahdollista.

Tarkastamisessa ei puututa oppilaan yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarkastamisessa noudatetaan hienotunteisuutta ja kunnioitetaan henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä mahdollisimman pitkälle. Tarkastaminen tulee suorittaa siten, että muita henkilöitä ei ole näköetäisyydellä. Laukkua tutkittaessa sen sisältöä ei pidä paljastaa muille. Tarkastusta tehtäessä ei ole oikeutta esineen tai aineen pois ottamiseen oppilaan tai opiskelijan vaatetuksen ja ihon väliseltä alueelta edes silloin, kun sijainnista on varma tieto. Tällöin pois ottaminen kuuluu aina poliisille. Samoin poliisille kuuluu aina vaatteiden päällisin puolin tunnustelu erogeenisiksi luokiteltavien alueiden kohdalta. Näiden alueiden tunnustelu on hienotunteisuuden periaatteen vastaista ja kielletty koulun henkilöstöltä. Tarkastamisessa ei saa käyttää voimakeinoja. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Näistä vaatimuksista voi poiketa, mikäli asian kiireellinen luonne ja turvallisuus ehdottoman välttämättömästi sitä vaativat.

Oppilaan tarkastaminen kirjataan soveltuvaan rekisteriin.

Oppilaan tekema vahinko ja sotku

Oppilaan tekemään vahinkoon sovelletaan vahingonkorvauslakia. Oppilaalla on velvollisuus korvata tai siivota aiheuttamansa vahinko. Tekijä on oltava varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä. Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään koulun omaisuuden, jonka tämä on tahallaan tai huolimattomuuttaan liannut tai saattanut epäjärjestykseen. Tehtävää ei saa laittaa ajankohtaan, jolloin oppilas joutuisi olemaan poissa opetuksesta. Tehtävä ei saa olla vaarallinen eikä liian raskas. Työtä valvotaan, siihen annetaan riittävä opastus ja välineet. Rike ja seuraamus kirjataan kirjataan soveltuvaan rekisteriin ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajalle.

Seuraamus saa kestää enintään kaksi tuntia.

Koulumatkalla tapahtunut hairinta ja kiusaaminen

Koulun opettaja tai rehtori ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Koulun järjestyssäännöt eivät ole voimassa koulumatkalla eikä koululla ei ole toimivaltaa antaa kurinpitomenettelyitä koulumatkoilla sattuneista tapahtumista. Koulun henkilökunta tukee huoltajia tarjoamalla esimerkiksi psykologin tai kuraattorin osaamista tueksi asian kokonaisvaltaiseen selvittämiseen.

Opetustilasta poistaminen

Oppilas voidaan määrätä poistumaan opetustilasta jäljellä olevan oppitunnin tai tilaisuuden ajaksi, mikäli hän käyttäytyy häiritsevästi. Oppilasta ensin kehoitetaan olemaan häiritsemättä tilannetta. Opetustilasta poistamismääräyksen voi antaa opettaja tai rehtori. Opetustilasta poistettua oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Opetustilasta poistaminen kirjataan Wilmaan, koulun rangaistuskirjaan tai muuhun soveltuvaan rekisteriin ja siitä ilmoitetaan oppilaan huoltajalle. Oppilaalle tarjotaan oppilashuollon tukitoimia. Tarvittaessa oppilaan poistamisessa saa käyttää sellaisia välttämättömiä voimatoimia, jotka voidaan pitää Perusopetuslain mukaisesti tilanteen kokonaisarviointin kannalta puolustettavina. Mikäli poistamisessa on käytetty voimatoimia, niistä tehdään erillinen selvitys, joka toimitetaan opetuksen järjestäjälle. Huoltajalle tehdään henkilökohtainen yhteydenotto aina, jos on jouduttu käyttämään voimatoimia.

Opetukseen osallistumisen epaaminen

Oppilaan opetukseen osallistuminen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos oppilas on väkivaltainen tai uhkaava tai jos opetus vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan käyttäytymisen takia. Opetukseen osallistumisen jäljellä olevan koulupäivän ajaksi voi evätä rehtori. Opetukseen osallistumisen epäämisestä ilmoitetaan huoltajalle henkilökohtaisella yhteydenotolla ja huoltajan kanssa sovitaan oppilaan kotiin menosta. Oppilasta valvotaan siihen saakka, kunnes hän lähtee kotiin huoltajan kanssa sovitulla tavalla. Opetukseen osallistumisen epääminen kirjataan Wilmaan, koulun rangaistuskirjaan tai muuhun soveltuvaan rekisteriin ja asiasta tehdään tarvittaessa ilmoitus koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle. Oppilaalle tarjotaan oppilashuollon tukitoimia. Tarvittaessa oppilaan poistamisessa saa käyttää sellaisia välttämättömiä voimatoimia, jotka voidaan pitää perusopetuslain mukaisesti tilanteen kokonaisarviointin kannalta puolustettavina. Mikäli poistamisessa on käytetty voimatoimia, niistä tehdään erillinen selvitys, joka toimitetaan opetuksen järjestäjälle.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä POL 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon opetuksen epäämisestä. Tilanteessa on tehtävä arvio siitä, vaarantaako oppilaan esim. väkivaltainen käytös muiden turvallisuutta em. toimea vaadittavalla tapaa.

Kirjallinen varoitus

Rehtori voi määrätä oppilaalle kirjallisen varoituksen, mikäli oppilas toistuvasti häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti ja mikäli muut kurinpitotoimet eivät ole tuottaneet tulosta. Ennen varoituksen antamista kuullaan oppilasta ja huoltajaa. Kirjallinen varoitus on kurinpitorangeistus, josta tehdään hallintopäätös ja siihen liitetään valitusosoitus. Päätöksessä yksilöidään mistä syystä kirjallinen varoitus annetaan ja päätös annetaan huoltajalle kirjallisesti tiedoksi. Kirjallisen varoituksen antaminen annetaan tiedoksi koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanosta vastaavalle viranomaiselle ja oppilaalle tarjotaan oppilashuollon tukitoimia.

Maaraaikainen erottaminen

Oppilaan voi erottaa määräaikaisesti koulusta mikäli perusopetuslaissa mainitut edellytykset täyttyvät. Oppilaan rikkomuksen tulee olla vakava ja oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan. Määräaikaiseen erottamiseen johtanut teko tai laiminlyönti yksilöidään, oppilasta kuullaan ja tarvittaessa hankitaan muu tarpeellinen selvitys.

Ennen kurinpitorangaistuksen antamista on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Erotetulle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opintosuunnitelma ja hänelle järjestetään opetusta, joka estää häntä jäämästä jälkeen opetusryhmänsä edistymisestä. Oppilaalle tarjotaan oppilashuollon tukitoimia. Oppilas voidaan erottamisen ajan velvoittaa saapumaan tiettyyn paikkaan opetuksen saamista varten tai opetus voidaan järjestää sähköisten oppimisympäristöjen avulla. Erottamisen pituus voi olla enintään 3 kuukautta. Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetustoimesta vastaava monijäseninen toimielin perusopetuslain mukaisesti lastensuojelulaki huomioon ottaen. Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen

Yksiköittäin käytänteitä ja tarkennettuja seuraamusohjeistuksia päivitettäessä huomioidaan yhteistyö oppilaskunnan sekä huoltajien kanssa. Arjen työhön tarkennettujen seuraamuskäytänteiden sopivuutta ja uusia ehdotuksia arvioidaan suhteessa lain ja opetussuunnitelman määrittämiin oikeusturvaperiaatteisiin.

Henkilöstön perehdytys, osaaminen ja koulukohtaiset tarkentavat ohjeistukset

Opetussuunnitelman ohjeita tarkennetaan yksiköissä seuraamuskäytänteiden käyttöön perehdyttävillä tarkennetuilla ohjeistuksilla. Yksiköittäin voidaan ohjeistaa rangaistuskäytänteiden käytöstä tarkemmin siten, että perusopetuslain ja opetussuunnitelman asettamien oikeusturvaperiaatteiden toteutuminen varmistetaan. Kurinpito-ohjeistukset (laki, opetussuunnitelma, yksikön tarkentamat seuraamuskäytänteet) sisällytetään yksiköiden työntekijöiden yleiseen turvallisuusperehdytykseen.

Kurinpito-ohjeistuksista tiedottaminen

Opetuksen järjestäjä tiedottaa henkilökuntaa, huoltajia ja oppilaita ohjeistuksista, käytännöistä sekä seuraamuksista vuosittain. Kurinpito-ohjeistuksen mukaan tehdään ilmoitukset tarvittaville tahoille. Oppilaitoskohtaisissa hyvinvointiryhmissä kuullaan edustajia ja tiedotetaan muutoksista ja ajantasaisista ohjeistuksista.

Opetuksen järjestäjän kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien määrää, vaikuttavuutta ja mahdollisia ilmiöitä ja toimii saadun tiedon perusteella ja tarvittaessa kokoaa tietoa oppilashuollon ohjausryhmän tai muun verkoston käsiteltäväksi.

5.6.3. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen aikana on turvattava oppilaiden yhdenvertaiset oikeudet saada opetusta. Koulujen tulee olla aktiivisesti ja oma-aloitteisesti yhteydessä oppilaaseen sekä edistää säännöllistä vuorovaikutusta hänen kanssaan. Koulupäivään tuo säännöllisyyttä ja rytmiä opiskelu oppilaan lukujärjestyksen mukaisesti. Välitunnit ovat oppilaiden virkistytymisen aikaa myös etäopetuksen aikana. Riittävä ja säännöllinen opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus sekä vertaisvuorovaikutus mahdollistavat opiskelussa edistymisen ja palautteen antamisen, vaikka opinnoissa voi olla itsenäistä tehtävien tekemistä samalla tavoin kuin lähiopetuksessa.

Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus ei tarkoita pelkkien oppimistehtävien antamista. Koulua käydään lukujärjestyksen mukaan.

Riittävän ja säännöllisen vuorovaikutuksen varmistamisessa keskeisiä näkökohtia ovat seuraavat:

- Suunnitellaan päiväjärjestys, joka edellyttää säännöllistä vuorovaikutusta ja yhteydenpitoa oppilaisiin useita kertoja päivässä. Oppilaisiin voidaan pitää yhteyttä osana ryhmää tai yksilönä.
- Huomioidaan vuorovaikutuksen määrässä ja laadussa oppilaiden vahvuudet ja tuen tarpeet.
- Suunnitellaan menettelytavat ja käytänteet, joilla oppilaiden läsnäolo opetuksessa varmistetaan ja joilla sitä tuetaan.
- Vuorovaikutusta tuetaan tarvittaessa koulun moniammatillisen henkilöstön avulla, esim. koulunkäynnin ohjaajien tai oppilashuollon henkilöstön avulla.
- Seurataan aktiivisesti oppilaiden vuorovaikutuksen tarvetta ja tarvittaessa lisätään yhteydenottoja.

Oppilaan on saatava tarvitsemansa tuki myös etäopetuksen aikana. Tukea annetaan tukiopetuksena, erityisopetuksena, eriyttämällä ja muilla tavoin, joita on esim. oppilaan tuen dokumentteihin on kirjattu.

5.6.4. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu

Vakka-Suomen kunnissa ei toteuteta vuosiluokkiin sitomatonta opiskelua. Tarvittaessa oman opinto-ohjelman mukaan etenemistä koskeva ratkaisu tehdään hallintopäätöksenä yksittäiselle oppilaalle perusopetuslain 18 §:n nojalla. Kouluissa voidaan myös toteuttaa yksilöllisiä pedagogisia järjestelyjä, joissa on vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen elementtejä.

5.6.5. Yhdysluokkaopetus

Yhdysluokalla tarkoitetaan Laitilassa opetusryhmää, jossa opiskelee eri vuosiluokilla olevia oppilaita. Yhdysluokka voidaan perustaa joko oppilasmäärän pienuuden vuoksi tai pedagogisista syistä. Opetus yhdysluokassa voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta noudattaen.

Yhdysluokkaopetuksessa hyödynnetään erityisesti vertais- ja mallioppimisen mahdollisuuksia. Yhdysluokkaopetusta annetaan pääasiallisesti seuraavasti: 1-2, 3-4, 5-6. Tarpeen mukaan jako voidaan tehdä muutenkin. Luokat muodostetaan lukuvuosittain. Yhdysluokissa osassa oppiaineista opetus tapahtuu tarpeen mukaan vuorokurssiperiaatteella, eli joka toinen vuosi opiskellaan parillisten vuosiluokkien mukaan ja joka toinen vuosi parittomien vuosien mukaan. Laitilan tuntijaossa on määritelty yhdysluokkien vuosittain vaihtuva tuntijako.

5.6.6. Joustava perusopetus

Opiskelu joustavan perusopetuksen (JOPO 7-9) luokalla Vakka-Suomessa on toiminnallista, käytännönläheistä ja työpainotteista oppimista yleisopetuksen pienryhmässä. Oppiminen tapahtuu tavallisen luokahuoneen lisäksi mm. työpaikoilla, leireillä ja erilaisilla tutustumiskäynneillä. Opetuksessa käytetään toimintatapoja ja menetelmiä, jotka tukevat nuorten yksilöllisiä oppimistarpeita. JOPO-luokan opettaja toimii ensisijaisesti erityisopettajan koulutuksen saanut henkilö. Tiiviissä yhteistyössä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa hänen apunaan toimii JOPO-luokan ohjaaja. Työparin rooli on keskeinen erityisesti työssäoppimisjaksojen järjestelyissä.

Jopo-opetukseen valinta on mahdollisuus, joka vaatii ennen kaikkea oppilaan omaa tahtoa joustavaan ja työpainotteiseen opiskelemiseen. Aloitteen oppilasvalinnassa voivat tehdä yksittäiset opettajat, huoltajat tai oppilas itse ottamalla yhteyttä JOPO-luokan opettajaan, ohjaajaan tai rehtoriin.

Ensisijaisesti haku JOPO-luokalle tapahtuu 7-luokan jälkeen, mutta myös muut vaihtoehdot ovat mahdollisia tilanteen niin vaatiessa. Kevään aikana JOPO-toiminnasta tiedotetaan Wilman kautta 7- ja 8-luokkien oppilaille ja heidän huoltajilleen. Kaikki JOPO-opetukseen hakeneet haastatellaan. Haastattelussa arvioidaan oppilaan tarve ja sopivuus joustavaan perusopetukseen. Haastattelijoina toimivat rehtori tai vararehtori, JOPO-opettaja ja tarvittaessa ryhmän ohjaaja. JOPO-luokkaan valinnasta tiedotetaan erikseen henkilökohtaisesti jokaiselle ryhmään hakeneelle. Valintakriteereissä painotetaan oppilaan tarvetta tukitoimenpiteisiin, oppilaan omaa halua muutokseen sekä työpaikkaopiskeluun.

Oppilaan arviointi JOPO-opetuksessa noudattaa yleisiä perusopetuksen arviointinormeja. Opintojen aikaisessa arvioinnissa pyritään ohjaamaan ja kannustamaan opiskelussa ja antamaan tilaa myös henkilökohtaisille tavoitteille. Päättöarvioinnissa määritellään, kuinka oppilas on perusopetuksen päättyessä saavuttanut eri oppiaineissa asetetut oppimäärien tavoitteet.

5.6.7. Opetus erityisissä tilanteissa

Sairaalassa potilaana oleva oppilas saa opetusta sairaalassa. Vakka-Suomen kuntien oppilaiden tarvitsema sairaalakouluopetus annetaan pääasiassa sijaintikaupungin sivistystoimen alaisuudessa toimivassa sairaalakoulussa. Sairalakoulussa annetaan oppimista ja koulunkäyntiä ylläpitävää sekä oppilaan hoitotavoitteita tukevaa kokonaiskuntoutuksellista opetusta. Opetukseen ovat oikeutettuja osastohoidossa olevat oppivelvolliset oppilaat sekä tarvittaessa myös muussa erikoissairaanhoidossa olevat oppivelvolliset oppilaat, joiden koulunkäynti on keskeytynyt tai on vaarassa keskeytyä ja joiden opetusta ei ole saatu muutoin järjestettyä oppilaan edun mukaisesti.

Avohoidossa olevaan oppilaan opetus järjestetään pääsääntöisesti oppilaan omassa koulussa. Avohoidossa olevan oppilaan opetuksen järjestämisestä sairaalakoulussa sovitaan yhdessä sairaalakoulun sijaintikunnan, oppilaan opetuksen järjestäjän sekä oppilaan kotikuntalain mukaisen kotikunnan kanssa. Järjestelyissä kuullaan oppilasta, tämän huoltajaa, oppilaan opetuksen järjestäjää sekä oppilaan oppilashuollosta vastaavia henkilöitä. Sairalakoulun avo-opetukseen ottamisesta päättää sairaalakoulun johtaja. Oppilaspaikka edellyttää hoitavan lääkärin puoltavaa lausuntoa, josta ilmenee oppilaan hoitosuunnitelma.

Sairalakoulussa opiskellessa oppilas pysyy oman koulunsa oppilaana. Oppilaat noudattavat ensisijaisesti oman koulunsa opetussuunnitelmaa tai henkilökohtaista opetussuunnitelmaa huomioiden oppilaan psyykkiset ja fyysiset voimavarat. Oppimisen arviointi tehdään yhteistyössä oppilaan oman koulun kanssa. Sairalakoulujakson aikana tehdään tiivistä yhteistyötä sairaalakoulun, huoltajien, oman koulun, hoidon sekä tarvittaessa sosiaalitoimen toimijoiden kanssa. Moniammatillisen yhteistyön päämääränä on mahdollistaa koulunkäynti poikkeavassa elämäntilanteessa sekä tukea oppilaan kuntoutumista ja toimintakyvyn paranemista. Tämä mahdollistaa oppilaan paluun omaan kouluun tai siirtymisen toisen asteen opintoihin.

5.6.8. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

Kerhotoiminnan tavoitteena on vahvistaa sosiaalisia taitoja, yhteisöllisyyttä ja itsetuntoa, vähentää yksinäisiä iltapäiviä sekä tarjota oppilaille mielekäästä tekemistä ja harrastustoimintaa. Kerhotoiminnan avulla ylitetään ikä-, luokka- ja koulurajoja, luodaan uusia kaverisuhteita, vahvistetaan osallisuutta ja autetaan oppilasta löytämään uusia innostuksen kohteita.

Kerhotoiminnan järjestämisessä otetaan huomioon oppilashuollolliset näkökulmat. Kerhoja järjestetään monipuolisesti eri oppiaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien näkökulmasta. Kerhon ohjaajana voi toimia opettaja tai muu aikuinen, jonka ohjaukseen lapset ja nuoret voi turvallisesti jättää niin, että jokainen lapsi saa kerhossa onnistumisen kokemuksia. Koulukirjastotoiminnalla viritetään lukuharrastusta ja vahvistetaan näin oppilaiden lukutaitoa.

Koulukirjastotoiminnan avulla kehitetään oppilaiden monilukutaitoa, mediakasvatuksellista osaamista, tiedonhankinnan taitoja sekä tieto- ja viestintätekniikan taitoja. Koulukirjastotoiminta nivoo yhteen eri oppiaineita ja vahvistaa näin monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelua ja toteuttamista. Tiedonhaun ohjaamisen merkitys korostuu erityisesti ilmiöpohjaisen ja tutkivan oppimisen yhteydessä. Koulukirjastoa käytetään monipuolisesti myös taidekasvatuksen apuna. Koulukirjastotoiminta toteutetaan joko koulun omana koulukirjastona tai yhteistyössä oman kunnan kirjastotoimen kanssa.

Kouluruokailu tukee hyvien tapojen ja sosiaalisten taitojen oppimista sekä vahvistaa terveyttä ja kestäväää kehitystä edistäviä ruokailutottumuksia. Kouluruokailulla on tärkeää tehtävä välittää ja säilyttää suomalaista ruokakulttuuria sekä tutustuttaa vieraiden kulttuurien makuihin ja tapoihin. Oppilaat osallistetaan kouluruokailun suunnitteluun. Erityisruokavaliot tarjotaan terveydenhoitajan tai lääkärin todistuksella.

Välitunnit järjestetään oppilaiden hyvinvointia edistävällä tavalla. Välitunnit tarjoavat virkistystauon, jonka aikana mahdollistetaan halukkaille ohjattua toimintaa. Välitunneilla sovelletaan esim. Liikkuvan Koulun toimintamalleja. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, ettei kukaan jää yksin eikä ketään kiusata.

Päivänavaus on koulupäivän aluksi järjestettävä yhteinen tilaisuus, jonka pituus ja muoto voivat vaihdella. Päivänavauksissa suositaan ajankohtaisia teemoja ja niitä hyödynnetään osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Oppilaita ja koulun eri yhteistyötahoja osallistetaan päivänavausten suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Mikäli päivänavaus on uskonnollinen, se katsotaan uskonnon harjoittamiseksi, johon ei voi velvoittaa osallistumaan omantuntonsa vastaisesti (Perustuslaki 11§, 2mom). Oppilaan huoltaja ilmoittaa lukuvuoden alussa, jos oppilas ei osallistu uskonnollisiin päivänavauksiin. Ilmoituksen jälkeen koulu huolehtii siitä, että oppilas ei osallistu kyseisiin tilaisuuksiin. Huoltajille lähetetään tieto mikäli aamunavaus on uskonnollinen. Koululla on vastuu oppilaan turvallisuudesta myös silloin, kun oppilas ei osallistu uskonnolliseen päivänavaukseen ja koulu järjestää oppilaalle tilaisuuden ajaksi muuta toimintaa. Toiminnalla on samat tavoitteet kuin päivänavauksella.

Juhlat, retket, leirikoulut, opintokäynnit suunnitellaan ja toteutetaan siten, että ne tukevat monialaisia oppimiskokonaisuuksia.